

مروری بر معروف‌ترین رمان‌های بازاری

به همراه یک بسته پیشنهادی برای رمان خوانی تابستانی

عاشقانه‌های عامه پسند

میرملی - فرقی نمی‌کند یک خانم خانه‌دار باشید یا دانشجویی که از این و آن تعریف و تمایز را شنیده، یا حتی نوجوانی که در جامیز کلاس‌های بعضی کسل‌کننده‌اش کتاب غیر درسی دارد؛ حتماً اسم چند رمان عامه‌پسند، اما معروف ایرانی که دهه هفتاد اوج محبوبیتشان بود، به گوش‌تان خورده است. رمان‌هایی که معمولاً عنوانشان یا نام یک دختر بود یا یک ترکیب عاطفی مثل جاده عشق، دلان پاییز، گلی در شوره‌زار، رویای بهاری و... کتاب‌ها دست به دست می‌چرخید و برای کوچک‌ترها رویا می‌ساخت که یکی می‌شود من هم چنین احساساتی را تجربه کنم؟ و برای بزرگ‌ترها حکم ورق‌زدن خاطرات و فراموشی‌های زندگی را داشت. خوب یا بد، اصولی یا غیر اصولی، فاخر یا عامه‌پسند، این‌ها داستان‌هایی بود که به طرز قابل توجهی بیشتری داشت و می‌فروخت و همیشه جزو پرتیراژترین‌ها و تجدید چاپ‌شده‌ها بود. نویسنده‌گانشان هم آدم‌هایی بودند از دل جامعه، نه الزاماً ادبیات‌خوانده بودند، نه دنیا را دیده بودند. یک مادر، یک معلم یا حتی کسی که تحصیلات رایج و اولیه‌ها هم ندارد، اما داستانی را که می‌گوید مردم دوست دارند. از آنجا که این رمان‌ها و قصه‌ها، نقش مهمی در کتاب‌خوان کردن بسیاری از ما داشتند و بخش بزرگی از مطالعات ما در نوجوانی و جوانی مان بر شکل دادند، در پرورده امروز «زندگی‌سلام» می‌خواهیم نگاهی بیندازیم به برخی از معروف‌ترین رمان‌های دهه هفتاد، مروری داشته باشیم بر فعالیت و کارنامه نویسنده‌گانشان و در نهایت، تجربه بسته‌بندی کتاب‌های ما را داشته باشیم. طعم‌های جدید و متفاوت کتاب در تابستان امسال. ما هم‌راه باشید.

اتوبوس؛ دو روایت از یک زندگی

نویسنده: فهیمه رحیمی

از محبوب ترین و پرطرفدارترین رمان های دهه ۷۰. کتابی با دو بخش: دفتر سفید، از دفتر سیاه که هر دو را یک نفر روایت می کند. اولی، یک زندگی رویایی است که دختر که قصد طلاق داشته باشد و دومی، داستان واقعی زندگی سخت دختر که البته یک پایان ریا پر دارد. ماجرا این است که مسئولیت دختری که در پرورشگاه بزرگ شده، بعد از چندین سال به عمویش در یکی از روستاها و آگاهان می شود. بعد از مدتی، جوان خبری با خواندن دفتر او که از پرورشگاه گرفته، پیکر او و احوالش می شود و جنازه نیمه جان را در بیمارستانی می یابد و بنا به دلایلی تصمیم می گیرد حضانتش را به عهده بگیرد. او پس از آن رمان هایی بود که علاوه بر نوجوانان و جوانان، حتی خانم های میان سال هم دوستش داشتند.

پریچھر؛ قصہ زندگی پر فراز و نشیب چند جوان

نویسنده: م. مودب پور

«فرهاد، «هوم»»، «فرگل» و «ایلا»، جوانان عاشقی هستند که در گیر و دار زندگی با مشکلاتی مواجه می‌شوند که خیلی از جوانان دهه هشتادی با آن دست‌به‌گریبان اند. تفاوت فرهنگی و اقتصادی چشمگیر خانواده‌ها و مشکلات دست‌به‌سراهِ ازدواج و خوسر و مهر ضمنی‌ها را فراموش می‌کند، نوعی تعلیق و انتظار برای مخاطب به وجود می‌آورد تا بخواد بداند بالاخره تاین ماجرای عاشقانه به کجای می‌رسد؟

فرگل دختری آرام و با حسیات که به گفته نویسنده هر کسی آرزویش را دارد و دل فکرمندان را که فرهاد باشد هم برده و ایلا دوست فرگل، دختری است که طبقه اجتماعی پایین که مادرش در خانه فرهاد خدمتکار است و در ادامه داستان، هوم عاشقش می‌شود. در این میان، پیروزی به نام پرپیچ، راوی زندگی پر سوز و گداز خودش است؛ روایتی که بی ربط یا قصه جوانان کتاب نیست. پرپیچ از آن مرام‌هایی بود که خیلی‌ها صاحب و شب‌بیهوش می‌خواندندش تا زودتر، از همه چیز راسر در بیاورند. هر یکی از شخصیت‌های اصلی در صفحه‌های آخر کتاب، ضربه ناگهانی و بغرنج منظره‌ای بود که دل خیلی‌ها را برآورد.

دالان بهشت؛ یک دختر بلا تکلیف و سردرگم

نویسنده: نازی صفوی

این رمان قصه مسیری است که دختری نوجوان در آن افتاده و هر قدر در آن جلو می رود، وضع بدتر می شود. «مهناز» خوشش از رمانی خواند، تکلیفش با خودش روشن نیست اما از ادواج کرده و آنچه هوشش از او می خواهد، برایش عجیب و غیر قابل درک است. هر صفحه، انگار ما را پرباب می کند به دنیای سخت و درناکی که مهناز دارد تجربه اش می کند. به قول «نازی صفوی» نویسنده رمان، انگار ما هم با خواندن سرگذشت این دختر جوان، همراه مهناز بزرگ می شویم و به یک خودشناسی تازه می رسیدیم. آن هایی که دالان بهشت را خوانده اند، حتما خیلی از محمد، نامزد مهناز، کینه به دل دارند. سر دمک بحث و جدل هایش با دختر نوجوان، اعصابشان به هم ریخته و دلشان را بدیختر کشیده است.

بامداد خمار؛ خماری بعد از شکست عشق

نویسنده: فتانہ حاج سید جوادی

اگر نهایی‌ت برای داستان‌های سوزناک عشقی دهه هفتاد قائل باشیم، قطعاً مامداد خمار از آن‌ها برترشور است. چنان‌که اشی که محاطبان رمان برای «محبوبه» می‌بخشند و هم‌آه که پشت سر «رحیم» نکشیدند، دختری از یک خانواده اشرافی، عاشق مردی می‌شود که نجار است و هیچ چیز ندارد. پدر محبوبه که در شکل جدی با این ازدواج مخالف است، برایش خانه‌ای کوچک می‌خرد و دکانی هم برای تجاری و رحیم و آن‌ها را به حال خود می‌گذارد تا دختر یک پانزده ساله زندگی مشترکش را در خانه و میان خانواده‌ای که نمی‌شناسد شروع کند و با گذشت زمان به دو مواجهه با مشکلات، از خودسری اشی عبرت بگیرد و ادب بشود. این وسط، رحیم هر صفت بدی را که یک مرد می‌تواند داشته باشد دارد و مادرش هم زنی به غایت بی‌رحم و سنگدل است که زندگی را پیش به یک‌دام محبوبه رهز کرده و حتی نوازش را هم با ملالتی به کشتن می‌دهد. داستان، از نظر مستقیم و تلخ‌گامی پند می‌دهد که نتیجه‌ی نگرین به حرف خاواده، چیزی جز پندبختی و تنگ‌گامی نیست. آن‌زمان که دور، دور مامداد خمار و ماجراهای محبوبه بود، کتاب دیگری هم به نام «شب سراب» چاپ شد که نویسنده‌ای دیگر همین قصه را از نگاه آن‌ها به چشم بود و باعث «فاته‌حاسید جوانی» نویسنده مامداد خمار از نویسنده آن به جرم سرودن اشی شکایت کند و همین شد که نام این دو کتاب، پیش بر سر زبان‌ها افتاد.

قصه های پرفراز و نشیب وصال و هجران عاشقان شکست خورده دور طلم و حیات قرار گرفته، در همه دنیا و همه دورا به این طریق رانده و خودش را دارد. یکی از معروف ترین رمان های عامه پسند جهان، «پیمان» اثر «دانیل استیل» نویسنده آمریکایی پور پاری است که ۸۰ کتاب عامه پسند نوشته است. نمونه جدید داستان های عامه پسند خارجی که این روزها، همه فیلمش و همه کتابش بازار را قبضه کرده امن، پیش از تو، و من، پس از تو اثر «جوجو مویز» است. داستان یک رابطه عاطفی که بین یک بیمار و پرستارش شکل می گیرد. هادی معتقدن مویز، قهریبه رحیمی رمان هادی یعنی آتش را شبیه رمان های رحیمی است و همین به باعث جوجویش در ایران شده است. اما تفاوت عامه پسند های خارجی با ایرانی این است که محدود به عشق های تند و آتشین نمی شود و تنوع

یادای دارد؛ از روان شناسی مثلا مثبت و عرفان،
های ساده اندیشهانه تا قصه های خون آشامی؛
و ماجرای ومپایرهایی که ناخوسته خون آشامی
شدند و حالا در زندگی عجیب و غریبشان، درگیر
مثلث و مربع های عشقی می شوند. اما در بین
نمونه های ایرانی جدید، «رمان «سپنجی» هنوز
بکفته است. چه زمانی که در صفحه اینستاگرام
«چستیا تریبی» منتشر می شد و چه وقتی که به
طور رسمی چاپ شد، سر و صدای زیادی به راه

پستیچی

چیستان یثربی

انداخت و موجی داشت که خیلی از نوجوان ها و جوان ها را با خودش همراه کرد. اما یکی از خاصیت های داستان های عامه پسند، همین محبوبیت گروش فلک کر کن ناگهانی است که وقتی سر و صداها می خوابد و به خود می آیی و مدتی می گذرد، می بینی آن قدر ها خوشتر می شود و مدتی سوزی نبوده. پستیچی روایت عشق پر سوز و گشاد دختری ۱۴ ساله که پستیچی جوان محله در آن است. دختر این ساله که بیشتر پستیچی را ببیند، هر روز برای خودش نامه می نویسد و کم کم هم دخترک و هم پستیچی، متوجه می شوند که خیلی علاقه قوی به یکدیگر پیدا کرده اند و بعد از اینجاست تا دلش تلاش این دو برای به هم رسیدن و باهم بودنشان است. اتفاقی که هرگز نمی افتاد. و ماجرا وقتی جالب شد که پتیری در نسخه ایستادگار اعلام کرد پستیچی، روایت واقعی زندگی خودش است!

عامه پسندها برای شروع کتابخوانی

خوب اند اما کافی نیستند

با اگر بخواهیم منصف باشیم باید این را بپذیریم که زمان‌های عامه پسند برای نوجوانان و جوانان، روز تولد و یادِ ما را با خودش گشتاب می‌دهد که کند که برایشان جذاب است و همین باعث می‌شود کتاب را زمین نگذارند. گرچه مهم مطالعه و پیگیری «چه» بخواهیم و «بای» چه بخواهیم اما در وضعیت کنونی که سرنوشت مطالعه در شکل خجالت‌آوری پایین است، این که هنوز کتاب‌هایی هستند که در دست عموم مردم دیده و خوانده می‌شوند امیدوار کننده است. کسی که طعم شیرین همراهی با شخصیت‌های داستانی را چشیده و لذت زندگی با آدم‌های داستان‌ها را تجربه کرده، خیلی راحت تر کتاب خوان می‌شود تا کسی که اصلاً به این‌ها توجه نداشته است. درست است که همه یا سنده‌ها خواننده را با موضوعات مهم و کپی‌های تکراری می‌گیرند و کسی نداند که این‌ها را کرده‌اند به سبب مطالعه و پیگیری از جدید پیش‌روی فراتر افراد شوه‌اند، چیزی نمی‌نست.

یک بسته پیشنهادی برای گذار از
عامه پسندها به سوی ادبیات فاخر

نگارگر تا امروز با عامه‌پسندها ارتباط خوبی گرفتید و دوست دارید در تابستان مسلسل چندین کتاب جذاب و فراتر از عامه‌پسندهای بازاری بخوانید، ما چند پیشنهاد برایتان داریم. این پیشنهادها حکم یک میان‌وعده را دارند برای این که کمی ذائقه‌تان تغییر کند و کم‌کم به سمت کتاب‌های خواندنی‌تر و آثار ژانر ادبیات ایران و جهان قدم بردارید.

■ چه کتابی؟ عذاب وجدان

ویسندہ؟ اَلْبَا دَسِس پِدَس

عذاب وجدان»، مجموعه نامه های پیوسته ای است که مخاطب را با خود همراه می کند و کم کم از ماجراهای غیر منتظره ای خبر می دهد. روند جدایی که مخاطب را با خود تا انتهای داستان می کشاند. داستان به دلیل همین فرم نامه خاطرات، بسیار خلاقانه و متحوای آن ساده و قابل فهم. «دسپدس» زنی است ایتالیایی که سابقه روزنامه نگاری دارد و کتاب خوان بوده است و شاید به همین خاطر نثرش آنقدر ما دم دستی و زرد نیست.

■ چه کتابی؟ مادام بوواری

ویسندہ؟ گوستا و فلوبر

آدام بوواری مهم ترین و معروف ترین اثر گوستاو فلوبر، زمانی سراسر عشق و اضطراب است. داستان بلندپروازی های یک دختر روستایی که با یک پزشک عیادت در همان روستا ازدواج می کند، اما این ها قانعش نمی کند. او هنوز و بیهای بزرگی در سر دارد که برایش در سراها و توانایی به همراه دارد.

■ چه کتابی؟ بلندی‌های بادگیر

ویسندہ؟ امیلی برونٹہ

عشق هرگز نمی میرد» یا «بلندی های بادگیر» رمانی پر از هیجان و حادثه است. کتابی که عشق آتشینی متفاوت با تمام کتاب های پیشنهادی دیگر در دست دارد. «امیلی برونته» در این کتاب ماجرای پسر یتیمی را روایت می کند که به نو به فرزند خواندگی خانواده ای متحول و از اشرافی در می آید و از دختر کوچک خانواده متغیر می شود اما زمان عشق و نفرت بسیار باریک است!

■ چه کتابی؟ خاله بازی

ویسندہ؟ بلقیس سلیمانی

بازارهای باقی‌س سلیمانی را خیلی‌ها هرز بین عامه‌پسند و فاخر می‌دانند. خاله‌بازی، «مان‌جانی است که طرفداران زیادی دارد. «خاله‌بازی» داستان یک مرد و سه زن است. زن‌ها هر کدام به فراخور موقعیت خود وارد زندگی این مرد می‌شوند و نقشی را بازی می‌کنند که برای آن‌ها مقدر شده است. یکی آید تا بمیرد، یکی می‌آید تا بماند، یکی می‌آید تا نپذیرد و آن که نمی‌پذیرد به راستی‌های طبیعی خود گردن می‌دهد!